

Sanat Tarihi Bölümü

- **Batı Sanatı ve Çağdaş Sanat Anabilim Dalı**
- **Bizans Sanatları Anabilim Dalı**
- **Türk ve İslam Sanatları Anabilim Dalı**

Sanat Tarihi Bölümü

Batı Sanatı ve Çağdaş Sanat Anabilim Dalı

Araştırma Öncelik Alanları

- Osmanlı İmparatorluğu ve Türkiye Cumhuriyeti modernleşme süreçlerini, Anadolu'da yaşamış tüm halkların kültür ve sanat mirasını göz önünde bulundurarak kurumlar, sanat faaliyetleri ve sanatçılar hakkında araştırmalar yapmak, müze, koleksiyon ve sergilerde yer alan eserleri saptayarak kayıt altına almak, belli dönemlerdeki değişim ve dönüşüm süreçlerini kültürel, toplumsal ve ekonomik koşullar doğrultusunda saptamak, yorumlamak; korunmasını ve tarihi misyonunu tartışmak için projeler geliştirmek, bu konuların öğrenilmesini/öğretilmesini, eğitimin yaygınlaştırılmasını sağlamak. Bu amaçla, Avrupa'daki ve II. Dünya Savaşı'ndan sonra da Amerika Birleşik Devletleri liderliğindeki kültür ve sanat ortamındaki değişimleri değerlendirmek, öğretmek, Türkiye örneği üzerinden karşılaştırmak, yorumlamak; yayınlar yaparak bilginin ulusal ve uluslararası düzeyde yaygınlaşmasını sağlamak.

Alt Çalışma Konuları

- Modern/çağdaş kültür ve sanat eserlerinin tanıtılması, korunması,
- Görsel sanatlar (resim, heykel, fotoğraf, grafik, afiş, karikatür, sinema, video, performans, yerleştirme, vb.) ve mimarlık tarihi yazımı,
- 19. ve 20. yüzyıl mimarisi
- Osmanlı ve Türkiye Cumhuriyeti banileri ve sanatçıları,
- Kadın sanatçı ve bani sorunsalı,
- Sergileme geleneği, yeni sergileme anlayışları, koleksiyoncular ve koleksiyonlar, galeriler, müzeler ve icraatları,
- Galeriler, fuarlar, bienaller,

- Sanat tarihi ve sanat eğitiminde değişen anlayışlar, disiplinler arası projeler,
- Sanat ortamının değişip dönüştüren eğitim kurumları,
- Kültürel ilişkiler, kültürel etkileşim, ulusal ve uluslararası etkinlikler, sanatçılar, görsel sanatlar ve mimarideki üslup değişimleri.

Anahtar Kelimeler

Modern/çağdaş sanat, kültür- sanat eserleri, sanatçılar, kurumlar, eğitim, farkındalık, sergileme,

Önemi ve Gereçesi

Ülkemiz tarihinin kültür-sanat geçmişinin ve günümüzdeki etkinliklerinin araştırılması, kayıt altına alınması, korunması, bilimsel araştırmalarla değerlendirilerek yorumlanması, öğretilmesi, basın yayın organları, iletişim araçları ve kurumlar aracılığıyla tanıtılması, dünya tarihi içindeki yerinin, öneminin yaratıcılığının ve çalışmalarının dünya kültür ve sanat tarihi alanındaki yerinin anlatılması önemli bir katkı olacaktır.

Avrupa/ABD merkezli sanat tarihi yazımında oryantalist yaklaşım dışında bir ölçüde görmezden gelinen, Osmanlı imparatorluğu ve Türkiye Cumhuriyeti Modernleşme hareketlerinin, bu süreçteki kültür ve sanat yaşamının, faaliyetlerinin, akademik ve kurum araştırmalarının bilim camiasına aktarılması önem taşımaktadır. Zira özellikle Aydınlanma döneminde Avrupa'da öne çıkan Şarkiyatçılık ve Turquerie (Türk Hayranlığı) modası, modern Avrupa sanatına büyük ölçüde katkı sağlamış, Ingres, Picasso'dan Matisse'e ... 19.ve 20. yüzyılların birçok sanatçısı modern sanatta bu gelenekten yararlanarak kendi kültürlerine tercüme ettikleri bu yaratım diliyle eserler vermişlerdir.

Bu nedenle konunun yalnızca Avrupa-ABD eksenli değil, farklı coğrafyaların kültürel geçmişi ve modernleşme süreçleri göz önünde bulundurularak ele alınması gerekmektedir. Son yıllarda bu amaçla yapılan araştırmaların, iş birliklerinin sayısı giderek atmakta, bütüncül bir sanat tarihi yazımı ve etkileşimler önem kazanmaktadır.

Osmanlı/Türk tarihi daha çok siyasi, ekonomik ve askeri yönleriyle çalışılmıştır. Son yıllarda öne çıkan kültür ve sanat tarihi çalışmaları önemli bir boşluğu doldurmuştur. Üniversitemiz sanat tarihi bölümünün bu alanda yaptığı çalışmalar, yazılan makaleler, kitaplar; yurt içinde ve dışında açtığı sergiler küreselleşen kültür ve sanat yaşamının dünyadaki konumunu güçlendirmiştir.

Sanat Tarihi Bölümü

Bizans Sanatları Anabilim Dalı

Araştırma Öncelik Alanları

- Bizans sanatı ve mimarisinin öncelikle Türkiye coğrafyası ve Bizans imparatorluğunun yayılımındaki coğrafyada ele alınarak eğitim verilmesi, lisansüstü derecelerde akademiye bilim insanları yetiştirilmesidir.
- Bizans döneminde Türkiye sınırları içinde Bizans Kappadokia'sında ve diğer Bizans dönemi eyaletlerindeki yerleşimler, yerleşim tipleri ve yerleşim arkeolojisi, Bizans kültür tarihi, diğer kültürlerle ilişkiler.

Alt Çalışma Konuları

- Bizans sanatları alanında müzelerde ve anıt yapılarında inceleme-araştırma yapmak; projeler üretmek, kazı ve yüzey araştırmalarında yürütücülükler üstlenerek dış paydaşlarla bilimsel işbirlikleri yapmak.
- Bizans kırsalında köy, kale, kent gibi yerleşim tiplerinin tespiti, anlaşılması, tarihi anlatılar, arkeolojik veriler ve mimari veriler ile birlikte değerlendirilmesi.
- Bu yerleşimlerin incelenerek Bizans kırsalının günlük yaşayış, din ve sanat anlamında daha iyi anlaşılması.

Anahtar Kelimeler

Bizans sanatı, Ortaçağ Arkeolojisi, Hıristiyan sanatı, Mimarlık Tarihi, Müze araştırması

Önemi ve Gerekçesi

Türkiye coğrafyasında tarih boyunca kültür katmanlarının örtüştüğü süreçte Bizans imparatorluğu 1200 yıl egemen olmuş, diğer kültürlerle siyasi, sosyal, toplumsal ilişkilerini sürdürmüş olması sanat tarihi disiplininde önemli bir dönem olarak ilgi alanına girmiştir. Bizans sanatının her alanında (mimari, resim, küçük el sanatları, dinler tarihi) önem taşıyan konular, arkeoloji müzeleri, yüzey araştırmaları, Ortaçağ kapsamında arkeolojik kazı çalışmalarıyla zenginleşmektedir.

Bizans kırsalında Kappadokia bölgesi, yaklaşık on yıl öncesine kadar ağırlıklı olarak kiliseler, manastırlar ve bu yapıların sahip olduğu duvar resimleri bağlamında ele alınmıştır. Yapılan son yayınlar ve çalışma alanları incelendiğinde, tüm Bizans İmparatorluğu'nun yerleşim, tarihi anlatılar ve maddi kültür bağlamında değerlendirilmeye başlandığı görülmektedir. Tüm bu

yaklaşım biçimleri hem Kappadokia'nın hem de imparatorluğun daha iyi ve daha doğru anlaşılmasını sağlayacaktır.

Kappadokia araştırmalarının yanı sıra Lykia, Pamphylia, Kilikia bölgeleri gibi Bizans İmparatorluğu'nun Akdeniz kıyılarında etkin olduğu, Bizans sanatı ve mimarisinin arkeolojik çalışmalara konu edildiği ve bu bağlamda Kilikia Ermeni Krallığı, Haçlılar ve Filistin, Suriye gibi Yakındoğu ile Kıbrıs ve Adalar yayılımında araştırmaların Bizans tarihi eşliğinde incelenmesi ilgi alanındadır.

Sanat Tarihi Bölümü

Türk ve İslam Sanatları Anabilim Dalı

Araştırma Öncelik Alanları

Anadolu'da yaşamış tüm halkların, kültürlerin mirasının envanterlenmesi, korunması, öğrenilmesi konusunda eğitimin yaygınlaştırılması

Alt Çalışma Konuları

Eski ve çağdaş sanat-kültür ürünlerinin envanterlenmesi, tanıtılması, korunması

Osmanlı kitap ve okuma tarihi, Osmanlı görsel kültürü

Osmanlı Mimarisi ve kadın baniler

Kültürel İlişkiler, Kültürel Etkileşim, Mimarlık, Hamiler Ve Baniler: Kırım Hanları, Voyvodalar, Çarlar, Kazaklar, El Sanatları, Müze Koleksiyonları, Askeri Mimari: Sınır Kaleleri

19. Yüzyıl Avrupa ve Osmanlı kadın sanatçıları

Anahtar Kelimeler

Eski ve çağdaş sanat-kültür ürünleri, eğitim, farkındalık, konservasyon, restorasyon

Önemi ve Gerekçesi

Ülkemizin kültürel geçmişinin araştırılması, tanınması, yorumlanması ve korunması tarih ve kültür alanına, hem ülkemiz hem de dünya kültürünün anlaşılmasına önemli bir katkı oluşturacaktır.

Anadolu Ortaçağının araştırılması; somut kültürel öğelerin tanınması, belgelenmesi ve korunması için önem taşımaktadır. Ayrıca dönemin banileri hakkında yapılacak araştırmalar, yol gösterici birincil kaynaklardan biri olması bağlamında önem taşımaktadır. Özellikle Osmanlı dönemi kadın baniler üzerine yapılan çalışmalar son yıllarda öne çıkan bir konudur. Bu bağlamda farklı dönemlerde Osmanlı mimari üretimine katkı sunan baniler (özellikle kadın) çalışılması gereken bir alan olarak durmaktadır.

Osmanlı tarihi daha çok siyasi, ekonomik ve askeri yönleriyle çalışılmıştır. Kültür tarihi çalışmaları son yıllarda öne çıkan bir konu olmuştur. Bu bağlamda çalışmakta olduğum Osmanlı görsel kültürü, okuma ve kitap tarihi gibi konular Üniversitemizin dünyadaki genel eğilimlere entegre olması bakımından önemlidir.

Osmanlı İmparatorluğu'nun Kuzey Siyaseti'nin sonucu olarak Karadeniz'in Kuzey'indeki siyasî ve askerî varlığı, Osmanlı-Boğdan (Moldova) Prenslığı, Osmanlı-Eflâk Prenslığı (Romanya), Osmanlı-Kırım Hanlığı, Osmanlı-Rusya ile kültürel etkileşimlerin de kapısını aralamıştır. Osmanlı İmparatorluğu'unun adı geçen siyasî paydaşlarla yaşadığı kültürel etkileşimlerin sanat ve mimariye olan yansımaları kültür tarihi yazını ve literatüründeki boşluğu dolduracak niteliktedir.